

Geografie

Ghidul profesorului

Clasa a VI-a

Argument	4
1. DIMENSIUNEA DIDACTICĂ A INSTRUIRII	5
11. Terminologie și concepte.....	7
12. Documente reglatoare.....	9
13. Instrumente pentru proiectarea instruirii.....	21
14. Evaluarea rezultatelor instruirii.....	35
2. DIMENSIUNEA ȘTIINȚIFICĂ A INSTRUIRII	39
Unitatea 1. Cunoașterea lumii în care trăim	
211. Repere ale cunoașterii Terrei – de la Marile Descoperiri Geografice la explorarea modernă	40
212. Continente și țări. Harta politică a lumii	46
Unitatea 2. Antroposfera. Omul și activitățile umane	
221. Populația Terrei	53
222. Așezările omenești	57
223. Resursele naturale și valorificarea acestora	64
224. Domeniile activităților economice pe Terra	65
Unitatea 3. Europa – identitate geografică	
231. Mediul natural ca suport al locuirii umane.....	70
232. Harta politică	79
233. Populația și așezările	82
234. Uniunea Europeană.....	84
235. Caracterizarea geografică a unor state	86
Unitatea 4. Europa în lumea contemporană	
241. Valori culturale și umane europene.....	129
242. Calitatea vieții în Europa	131
3. SUPORT CARTOGRAFIC	133

**MINISTERUL EDUCAȚIEI NAȚIONALE
ȘI CERCETĂRII ȘTIINȚIFICE**
**1.2.1. PLANUL-CADRU PENTRU ÎNVĂȚĂMÂNTUL GIMNAZIAL
(ANEXA 2 LA OMENCS 3590 DIN 05.04.2016)**
- EXTRAS -

Aria curriculară/disciplina		Clasa			
		V	VI	VII	VIII
I. Limbă și comunicare		8-10	8-10	9-11	8-10
Limba și literatura română	TC	4	4	4	4
Limbă modernă 1		2	2	2	2
Limbă modernă 2		2	2	2	2
Elemente de limbă latină și de cultură romanică		-	-	1	-
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
II. Matematică și științe ale naturii		5-7	8-10	10-12	9-11
Matematică	TC	4	4	4	4
Fizică		-	2	2	2
Chimie		-	-	2	2
Biologie		1	2	2	1
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
III. Om și societate		5-7	4-6	4-6	6-8
Educație socială	TC	1	1	1	1
Istorie		2	1	1	2
Geografie		1	1	1	2
Religie		1	1	1	1
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
IV. Arte		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație plastică	TC	1	1	1	1
Educație muzicală		1	1	1	1
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
V. Educație fizică, sport și sănătate		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație fizică și sport	TC	2	2	2	2
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
VI. Tehnologii		2-4	2-4	2-4	2-4
Educație tehnologică și aplicații practice	TC	1	1	1	1
Informatică și TIC		1	1	1	1
Opțional	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2

VII. Consiliere și orientare		1-3	1-3	1-3	1-3
Consiliere și dezvoltare personală	TC	1	1	1	1
Opțional: meni și cărți	CDS	0-2	0-2	0-2	0-2
Opțional(e) integrat(e) la nivelul mai multor arii curriculare	CDS	1	1	1	1
Număr total de ore în TC		25	27	30	30
Număr total de ore în CDS		1-3	1-3	1-3	1-4
Nr. minim - maxim de ore pe săptămână		26-28	28-30	31-33	31-34

TC = trunchi comun; CDS = curriculum la decizia școlii

TERRA – ELEMENTE DE GEOGRAFIE UMANĂ. EUROPA

NOTĂ DE PREZENTARE

Programa școlară de Geografie reprezintă o componentă esențială a Curriculumului Național pentru clasele a V-a – a VIII-a din învățământul gimnazial, având un buget de timp de 1 oră/săptămână (clasele a V-a – a VII-a) și de 2 ore/săptămână (clasa a VIII-a). Disciplina este prevăzută în planul-cadru de învățământ, în aria curriculară *Om și societate*.

Elaborată în conformitate cu prevederile Legii Educației Naționale, programa școlară pentru clasele a V-a – a VIII-a reprezintă un document reglator, coerent, care are în vedere finalitățile învățământului și profilul general de formare al elevului. Programa cuprinde sistemul de cunoștințe, abilități și atitudini necesare participării active la viața cotidiană. Pe baza acestor repere, precum și a altor componente ale mediului educațional, a fost stabilit un sistem de competențe generale pentru ciclul gimnazial, din care au fost derivate competențele specifice.

Programa școlară fundamentează activitatea profesorilor de geografie, facilitează identificarea și abordarea temelor de interes disciplinar, precum și a celor de tip pluri-, inter- și transdisciplinar, reglementând, totodată, demersurile de proiectare a resurselor educaționale pentru procesul de predare – învățare – evaluare.

Pornind de la specificul ei științific, *Geografia* este o știință care se raportează atât la componentele naturale, cât și la cele sociale ale Terrei, obiectul său de studiu implicând și interacțiunea dintre om și mediul său de viață.

Geografia, ca disciplină fundamentală de studiu, prin dimensiunea ei reflexivă, este responsabilă pentru înțelegerea lumii înconjurătoare și asumarea valorilor, iar prin dimensiunea sa acțională și aplicativă oferă posibilitatea identificării de soluții și rezolvării de probleme. Sistemul metodologic propriu de investigare a realității (în special metoda cartografică), precum și posibilitatea de ancorare a demersului explicativ în actualitate, în realitatea lumii contemporane, au determinat reconstruirea programei școlare din perspectiva satisfacerii nevoilor de dezvoltare ale elevilor.

Geografia abordează atât problematica specifică domeniilor „clasice” (geografie fizică și geografie umană), cât și problematica rezultată din interacțiunea acestor două domenii, respectiv din interacțiunea geografiei cu alte științe. Principalele componente ale geografiei școlare sunt: elemente, procese, fenomene, structuri, sisteme și interacțiuni. Aceste componente sunt utilizate în forme și asocieri diferite, în raport cu specificul disciplinei școlare, cu competențele și conținuturile propuse, precum și cu disponibilitățile educaționale ale elevilor.

Pentru elevi, *Geografia* contribuie la:

- construirea unui referențial obiectiv (format din sistemul cartografic, planeta ca întreg, geosfere, continente, regiuni, țări, spațiu, teritoriu etc.), la care pot fi raportate elemente, fenomene, procese, sisteme și structuri din alte discipline școlare și domenii ale cunoașterii;
- identificarea și explicarea unor constatări (și adevăruri), rezultante ale interacțiunii dintre componentele mediului terestru natural și cele ale societății omenești, precum și ale interacțiunii globale om – natură;
- investigarea într-o formă specifică, adaptată la niveluri diferite de înțelegere, a realității oferite de orizontul local, planetă ca întreg, geosfere, țări și regiuni, în contextul existențial zilnic;
- identificarea unor răspunsuri și soluții, care au la bază exemple din viața cotidiană.

În concordanță cu direcțiile de dezvoltare ale Curriculumului Național, programa școlară pentru disciplina *Geografie* are în vedere:

- conceptualizarea și transpunerea competențelor-cheie în curriculum, într-o abordare unitară, pe parcursul fiecărui an de studiu și pe parcursul învățământului gimnazial;
- definirea unui set adecvat de competențe generale și specifice, competențe ce pot fi formate la elevi prin conținuturile propuse, prin metodologia didactică folosită, care vizează accentuarea dimensiunii aplicative a cunoașterii;
- construirea demersului educațional, pornind de la nevoile de dezvoltare ale elevului;

- utilizarea unor conținuturi și activități de învățare cât mai variate pentru dezvoltarea întregului potențial d care dispune fiecare elev;
- abordarea interdisciplinară a conceptelor și a fenomenelor, în vederea oferirii unei perspective complex asupra realității.

Programa școlară cuprinde următoarele componente: nota de prezentare, competențele generale, competențele specifice și exemple de activități de învățare (pe clase), conținuturi și sugestii metodologice.

Competențele generale se dezvoltă prin studierea disciplinei *Geografie* în învățământul gimnazial.

Competențele specifice se formează pe parcursul unui an școlar, sunt derivate din competențele generale și reprezintă etape în dobândirea acestora. Competențele specifice sunt însoțite de exemple de activități de învățare, care constituie modalități de organizare a activității didactice, în scopul realizării competențelor.

Conținuturile învățării sunt organizate pe domenii și reprezintă informații științifice fundamentale, validate în decursul cunoașterii umane, prin care se urmărește realizarea competențelor. S-au avut în vedere dimensionarea optimă a conținuturilor și selectarea riguroasă a informației, astfel încât acestea să nu ducă la supraîncărcare.

Sugestiile metodologice au rolul de a orienta cadrul didactic în utilizarea programei școlare.

COMPETENȚE GENERALE

1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice
2. Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice
3. Studiarea spațiului geografic, realizând conexiuni cu informații dobândite la alte discipline școlare
4. Elaborarea unui demers investigativ din perspectiva educației permanente și pentru viața cotidiană

1. Prezentarea realității geografice, utilizând mijloace și limbaje specifice

Clasa a VI-a

1.1. Precizarea prin cuvinte proprii a sensului termenilor geografici

- prezentarea prin cuvinte proprii a caracteristicilor elementelor observate direct sau indirect
- denumirea unor procese și fenomene socio-economice
- definirea unor termeni geografici
- descrierea unor fenomene/procese geografice observate direct sau indirect
- elaborarea unor definiții proprii
- argumentarea definițiilor construite

1.2. Descrierea relațiilor dintre elementele și fenomenele geografice utilizând termeni specifici

- redarea, prin cuvinte proprii, a caracteristicilor unor elemente, procese, fenomene de geografie umană/regională, observate direct sau indirect
- descrierea, prin cuvinte proprii, a unor elemente de geografie umană/regională, după un algoritm dat
- descrierea, prin cuvinte proprii, a unui sistem (regiune, țară, oraș)
- completarea unui text lacunar cu termeni dați
- construirea unui text coerent și corect, cu ajutorul unor termeni geografici

2. Raportarea realității geografice spațiale și temporale la reprezentări cartografice

Clasa a VI-a

2.1. Poziționarea elementelor geografice pe reprezentări cartografice

- identificarea elementelor de reper ale reprezentărilor cartografice: rețea cartografică, puncte cardinale, orientarea hărții, scară
- exerciții de localizare a elementelor de geografie umană și regională pe hărți la scări diferite
- exerciții de poziționare corectă a unor elemente geografice pe suport grafic și cartografic

2.2. Ordonarea spațială și/sau cronologică a elementelor, fenomenelor și proceselor geografice după criterii date

- stabilirea caracteristicilor spațiale ale unor procese și fenomene observate pe suporturi cartografice
- exerciții de precizare corectă a timpului și de apreciere a intervalelor de timp
- ordonarea fenomenelor/proceselor după repartitia lor spațială

2.3. Utilizarea informațiilor oferite de suporturile cartografice, grafice și alte materiale vizuale în contexte/situații diferite

- construirea unui text utilizând informații obținute din diverse suporturi cartografice
- elaborarea unui text explicativ pe baza unui suport grafic
- realizarea unui rezumat pe baza unui material audio-video

3. Studierea spațiului geografic, realizând conexiuni cu informații dobândite la alte discipline școlare

Clasa a VI-a

3.1. Utilizarea informațiilor cu caracter geografic obținute cu ajutorul instrumentelor TIC/GIS și al elementelor din matematică și științe

- accesarea unor aplicații informatice pentru determinarea/caracterizarea unor elemente, fenomene și procese geografice
- exerciții de grupare a informațiilor, elementelor, fenomenelor și proceselor geografice, pe baza unor criterii/tematici științifice sau de interes personal
- realizarea unui dicționar/glosar de termeni, denumiri, elemente de interes geografic, în format scris sau electronic, pe diferite criterii/tematici

3.2. Prezentarea caracteristicilor elementelor, fenomenelor și proceselor geografice, prin utilizarea instrumentelor TIC/GIS

- realizarea unor scheme logice, privind relațiile dintre diferite elemente geografice și elemente din matematică și științe, utilizând aplicații TIC
- calcularea, compararea, analizarea și interpretarea unor date statistice
- caracterizarea unor elemente, fenomene și procese geografice, folosind tehnici de lucru TIC/GIS
- reprezentarea procentuală a unor elemente/structuri geografice, prin elaborarea de diagrame, utilizând TIC

3.3. Prezentarea diversității naturale, umane și culturale, realizând corelații interdisciplinare

- identificarea cauzelor de natură socio-economică în explicarea diferitelor fenomene caracteristice geografiei umane și regionale
- evidențierea legăturii dintre mediul geografic și evoluția societății omenеști, pe baza informațiilor obținute din diferite surse
- explicarea deosebirilor dintre spații geografice diferite (stat, regiune, continent), din perspectiva diversității naturale și socio-economice

3.4. Descrierea patrimoniului local, național, european și mondial, utilizând diverse surse

- identificarea particularităților diferitelor regiuni/teritorii/continente, din perspectiva cunoașterii geografice, istorice și culturale
- identificarea categoriilor de patrimoniu local, național, european și mondial, folosind diferite surse de documentare
- elaborarea de proiecte privind diversitatea patrimoniului local, național, european și mondial
- propunerea unor măsuri/soluții de conservare și protecție a diversității patrimoniului local, național, european și mondial, pentru formarea de atitudini și comportamente civice

4. Elaborarea unui demers investigativ din perspectiva educației permanente și pentru viața cotidiană

Clasa a VI-a

4.1. Construirea unui demers investigativ dirijat

- formularea unor întrebări sau probleme geografice cu privire la o situație reală
- enunțarea unor ipoteze pentru rezolvarea unor situații-problemă
- colectarea informațiilor care să răspundă situațiilor-problemă
- explicarea elementelor reprezentate pe imagini provenite din diferite surse
- propunerea unor soluții la întrebări sau probleme geografice

4.2. Caracterizarea elementelor, fenomenelor și proceselor, după un algoritm dat

- interpretarea datelor rezultate din observare directă sau mediată, pentru explicarea unei realități teritoriale
- descrierea unui element geografic, după un algoritm dat
- prezentarea fenomenelor și proceselor geografice, după un algoritm dat

4.3. Compararea elementelor, fenomenelor și proceselor, după caracteristicile lor geografice

- identificarea unor asemănări/deosebiri dintre elemente geografice
- compararea cantitativă a elementelor observate direct sau pe materiale vizuale
- precizarea unor asemănări/deosebiri privind modul de manifestare a fenomenelor și proceselor
- compararea calitativă a unor fenomene, pe baza unor caracteristici observate sau sugerate